

Sygn. akt III AUa 95/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz SA Elżbieta Czaja (spr.)
Protokolant: stażysta Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 3 kwietnia 2014 r. w Lublinie

sprawy T. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wypłatę emerytury

na skutek apelacji wnioskodawczyni T. L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 17 września 2013 r. sygn. akt VII U 1054/13

oddala apelację.

III AUa 95/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 marca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił T. L. uchylenia decyzji z dnia 6 października 2011 roku w części, w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury za okres od 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku na podstawie art.103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707).

W złożonym od tej decyzji odwołaniu T. L. domagała się jej zmiany przez nakazanie organowi rentowemu wypłatę emerytury wraz z ustawowymi odsetkami.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 17 września 2013 roku sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia :

T. L. nabyła prawo do emerytury od dnia 1 września 2007 roku. Jednocześnie organ rentowy zawiesił wypłatę świadczenia z powodu kontynuowania przez wnioskodawczynię zatrudnienia (decyzja z dnia 25 września 2007 roku – k. 49 akt emerytalnych). W tym czasie ubezpieczona pracowała w (...) Szpitalu (...) w L..

W dniu 27 kwietnia 2010 roku skarżąca złożyła wniosek o podjęcie wypłaty emerytury.

Z uwagi na to, że przepis art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) nakazujący zawieszenie wypłaty emerytury osobom, które nie rozwiązały stosunku pracy, został uchylony z dniem 8 stycznia 2009 roku przez przepis art. 37 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o emeryturach kapitałowych (Dz.U. Nr 228, poz. 1507), organ rentowy wznowił wypłatę emerytury odwołującej od 1 kwietnia 2010 roku. Następnie decyzją z dnia 6 października 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z urzędu zawiesił wypłatę emerytury od dnia 1 października 2011 roku wskazując, jako podstawę rozstrzygnięcia art. 103 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Podniesiono, że emeryturę zawieszono, ponieważ wnioskodawczyni nie rozwiązała stosunku pracy z pracodawcą na rzecz którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Sąd wskazał, że odwołanie T. L. nie zasługuje na uwzględnienie.

Artykuł 103 a cyt. ustawy dodany z dniem 1 stycznia 2011 roku przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2010 roku, Nr 257, poz. 1726) stanowi, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 13 listopada 2012 roku sygn. K 2/12 orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r., Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) dodany przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku, w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 roku bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Oceniając skutki tego wyroku Trybunał wypowiedział się, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury, nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku. W stosunku do tych osób przepis art. 28 cyt. ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS utracił moc z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw, czyli z dniem 22 listopada 2012 roku (Dz.U. z 2012 r., poz. 1285).

Z treści w/w wyroku Trybunału Konstytucyjnego wynika niekonstytucyjność wskazanych przepisów jedynie w odniesieniu do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 roku bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Tymczasem odwołująca nabyła prawo do emerytury od dnia 1 września 2007 roku, kiedy to obowiązywał art. 103 ust. 2a ustawy na podstawie, którego wypłata emerytury była wstrzymywana w przypadku kontynuowania zatrudnienia.

W tej sytuacji decyzję organu rentowego należy uznać za prawidłową.

Mając powyższe na uwadze oraz na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji.

Apelację od tego wyroku złożyła wnioskodawczyni zarzucając naruszenie przepisów postępowania :

- art. 233 k.p.c. przez zastosowanie dowolnej oceny dowodów i przez to dokonanie błędnych ustaleń faktycznych przez przyjęcie , że ubezpieczona nabyła prawo emerytury od dnia 1 września 2007 roku

- art. 328 § 2 przez nie odniesienie się do twierdzenia strony, że utrata mocy obowiązującej przepisów art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw z dnia 16 grudnia 2010 roku z w zw. z art. 103 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych(Dz. U z 2009 r. nr. 153 poz. 1227 ze zm.) dodanym przez art. 6a pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 roku w zakresie w jakim znajduje zastosowanie do osób które nabyły prawo do emerytury bez konieczności rozwiązania stosunku pracy na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego w sprawie K2/12 stwierdzającego ich niekonstytucyjność następuje od początku bytu prawnego tego przepisu , a nie jak stwierdził organ rentowy dopiero z datą wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego

- naruszenie prawa materialnego: art. 100 w zw. z art. 103 ust 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym na dzień 1 września 2007 przez przyjęcie , że ubezpieczona nabyła prawo do emerytury z tym dniem a nie z dniem 27 kwietnia 2010 roku przez co wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie znajduje zastosowania do jej sytuacji .

Wskazując na powyższe wniosła o zmianę wyroku poprzez uwzględnienie w całości odwołania ubezpieczonej, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne i aprobuje argumentację prawną przedstawioną w motywach zaskarżonego wyroku.

Wyrokiem, na który powołuje się skarżąca, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku w zakresie , w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Jak wynika z treści wyroku Trybunału niekonstytucyjność wskazanych przepisów stwierdzona została jedynie w zakresie, w jakim znajdują zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku bez konieczności rozwiązania stosunku pracy.

Taka treść orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego została potwierdzona w jego pisemnym uzasadnieniu dotyczącym skutków wyroku, gdzie w sposób wyraźny i jednoznaczny stwierdza się, że „obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury – nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku”, a więc po uchyleniu j art. 103 ust.2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a przed wejściem w życie art. 103a tej ustawy dodanego ustawą z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Podkreślenia wymaga to, że w sprawie rozpatrywanej przez Trybunał Konstytucyjny problem dotyczył jedynie oceny, czy ustawodawca mógł na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. rozciągnąć stosowanie art. 103a ustawy emerytalnej - przepisu ustalającego nową treść ryzyka emerytalnego - na sytuacje przeszłe, tj. wobec

osób, które już nabyły prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r., czyli w czasie obowiązywania regulacji, która nie zawierała wymogu rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą dla uzyskania świadczenia emerytalnego.

Na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. prawo do emerytury tych osób ulega zawieszeniu, począwszy od 1 października 2011 r., jeżeli nie rozwiążą stosunku pracy do 30 września 2011 r. Takie działanie ustawodawcy, polegające na odstąpieniu od wcześniej przyjętej polityki, wobec osób, które nabyły prawo do emerytury pod rządami przepisów obowiązujących od 2009 r., zdaniem Trybunału Konstytucyjnego godzi w zasadę zaufania do państwa i prawa, a tym samym narusza bezpieczeństwo prawne obywateli. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego nie dotyczyło więc osób, które nabyły prawo do emerytury, kiedy obowiązywał przepis art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej.

Wbrew twierdzeniom skarżącej, T. L. nabyła prawo do emerytury od dnia 1 września 2007 roku. Jednocześnie organ rentowy zawiesił wypłatę świadczenia z powodu kontynuowania przez wnioskodawczynię zatrudnienia. Wynika to wprost z decyzji z dnia 25 września 2007 roku (k. 49 akt emerytalnych).

Nie ma znaczenia dla rozpoznania niniejszej sprawy okoliczność, że wnioskodawczyni po ukończeniu 60 roku życia, w dniu 27 kwietnia 2010 roku złożyła wniosek o wypłatę świadczenia Jak wyżej wskazano wnioskodawczyni prawo do emerytury uzyskała od dnia 1 września, 2007 roku, na skutek złożonego przez siebie wniosku z dnia 13 września (k. 1 akta ZUS), a jedynie wypłata świadczenia była początkowo zawieszana z uwagi na kontynuowanie stosunku pracy.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem emerytura przyznana po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego, w sytuacji gdy ubezpieczony był uprawniony do wcześniejszej emerytury, nie stanowi nowego świadczenia. Prawo do emerytury wcześniejszej nie wygasa, a w związku ze spełnieniem warunku osiągnięcia wieku emerytalnego następuje jedynie ustalenie na nowo podstawy wymiaru (por uchwała Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006 r. (I UZP 3/06 OSNP 2007/1-2/22), wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 28.06.2012 r. (III AUa 430/12 LEX nr 1217820).

Według stanu prawnego obowiązującego w dacie nabycia przez wnioskodawczynię prawa do emerytury - przepis art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) stanowił, że prawo do emerytury ulegało zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Wyrok Trybunału nie obejmował zatem sytuacji prawnej ubezpieczonej, która nabyła prawo do emerytury od 1 września 2007 roku, a więc w okresie obowiązywania art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, wykluczającej ją z kręgu osób, które nabyły prawo do emerytury bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Ubezpieczona nabyła prawo do emerytury w okresie, kiedy istniała bowiem konieczność rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą w celu realizacji prawa do emerytury przez jej wypłatę. Nie można zatem w tym przypadku zarzucić działaniu ustawodawcy naruszenia zasady ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wskutek wprowadzenia instytucji zawieszenia wypłaty przyznanego i wypłacanego świadczenia.

Przepis art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.), obowiązujący w dacie nabycia przez wnioskodawczynię prawa do emerytury był przedmiotem oceny Trybunału Konstytucyjnego, który w wyroku z dnia 7 lutego 2006 r., SK 45/04, stwierdził, że art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest zgodny z art. 2, art. 31 ust. 3, art. 32 i art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 30, art. 65 ust. 1, art. 70 ust. 5 i art. 73 Konstytucji.

Dodać należy, że rzeczą Sądu była ocena prawidłowości zaskarżonej decyzji z dnia 19 marca 2013 roku według stanu faktycznego i prawnego istniejącego na dzień jej wydania. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, zasadą postępowania sądowego, jest badanie legalności decyzji na dzień jej wydania.

W tym stanie rzeczy nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy nowe regulacje wprowadzone ustawą z dnia 13 grudnia 2013 roku o ustaleniu i wypłacie emerytur dla których prawo uległo zawieszeniu w okresie od dnia 1 października 2011 roku do dnia 2 listopada 2012 roku (Dz. U z dnia 4 lutego 2014 roku poz. 169. W art. 7 tej ustawy zamieszczono zastrzeżenie , że wypłata emerytury następuje na wniosek emeryta, oraz wprowadzono wymóg dołączenia do wniosku zaświadczenia o wysokości przychodów , o którym mowa w art. 104 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W tej sytuacji nie doszło do naruszenia wskazanych przez wnioskodawczynię w apelacji przepisów.

Z tych względów i na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.